

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบ การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนต้นแบบ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านป่าแดง โรงเรียนบ้านป่าสัก (ทศพลอนุสรณ์) และโรงเรียนนครไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนต้นแบบในปี 2552 การใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านป่าแดง จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านป่าสัก (ทศพลอนุสรณ์) จำนวน 24 คน และโรงเรียนนครไทย จำนวน 62 คน รวม 101 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง ประเภทการจัดการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบลิเคอร์ท (Likert Scale) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนต้นแบบ การใช้หลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แบ่งออกเป็น 3 ภารกิจ ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ได้แก่

- 1.1 ด้านการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร
- 1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 1.3 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะกรรมการของสถานศึกษาตามระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา พ.ศ.2551

ภารกิจที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ยึดกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดังต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 กำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย
- 2.3 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2.4 กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร
- 2.5 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี/ภาคและคำอธิบายรายวิชา
- 2.6 ออกแบบหลักสูตรชั้นปี/ภาค
- 2.7 กำหนดสื่อการเรียนรู้
- 2.8 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ รายคาบ/ชั่วโมง ตลอดภาค/ปี
- 2.9 กำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 2.10 การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ภารกิจที่ 3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

- 3.1. การบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.2. การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.3 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความหมาย หลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการเกี่ยวกับสภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ทั้งเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ศึกษาปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งเป็น 3 ภารกิจ ได้แก่

1.1 ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำแนกเป็น

จำนวน 21 ข้อ

1.2 ภารกิจที่ 2 การดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็น

จำนวน 25 ข้อ

1.3 ภารกิจที่ 3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

จำนวน 10 ข้อ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า กำหนดเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการแล้วนำมาสร้างข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความร่วมมือในการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเครื่องมือจำนวน 5 คน คือ

4.1. รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.2. ดร.อนุชา กอนพวง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.3. ดร.วรินทร์ บุญยั้ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.4. ดร.จิตติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.5. นางประภาพรพรณ คำรังษี ครูชำนาญการพิเศษ คศ. 3 โรงเรียนนครไทย
อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

5. นำแบบสอบถามมาหาค่า IOC โดยคำนวณค่าคะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	มีความเห็นด้วยว่าสอดคล้องสัมพันธ์กัน
-1	หมายถึง	ไม่แน่ใจ ว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน
0	หมายถึง	มีความเห็นด้วยว่าไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน

โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสม จากการพิจารณาพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของข้อคำถามที่ค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลพบว่าข้อคำถามรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.6 – 1.0 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก หน้า 105)

6. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบแล้วนำไปจัดพิมพ์ใช้เป็นเครื่องมือใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานการบริหารพิเศษ จำนวน 30 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเที่ยงความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยสูตรของคอนบราค ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก หน้า 107)

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบสอบถามไปสำรวจข้อมูลปัญหา โดยมีหนังสือขอความร่วมมือจากคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนละ 1 ฉบับมอบให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และส่งแบบสอบถามเท่ากับจำนวนข้าราชการครู

2. ชี้แจงผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายวิธีการ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบอย่างอิสระ การตอบแบบสอบถามใช้เวลาไม่จำกัด

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับแบบสอบถามคืน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนแบบสอบถามที่นำไปใช้จำนวน 101 ฉบับได้รับคืน 101 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำจำนวนความถี่ในแต่ละระดับของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

- 3.1 การหาค่าร้อยละ
- 3.2 การหาค่าเฉลี่ย
- 3.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3.4 ค่า F - test

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตร

5	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดค่าเฉลี่ยไว้ที่ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีปัญหายุอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2534. หน้า 93)

6. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ(2538)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} เป็นค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ เป็นผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 n เป็นจำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535. หน้า103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน กำลังสองของคะแนนผลรวม
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด